

በተለያዩ ምክንያቶች ከቀደሙ ለተፈናቀሉ ዜጎች እየተሰጠ ያለውን የጤና አገልግሎት አስመልክቶ የተሰጠ መግለጫ

1. የመግለጫው ዋና ዓላማ:-

- የመገናኛ ብዙሃን በአገር ውስጥ ተፈናቅለው በተለያዩ መጠለያ ጣቢያዎች ስለሚገኙ ወገኖች የጤና ሁኔታ በቂ ወቅታዊ መረጃ እንዲኖሯቸው እና የበኩላቸውን ገንቢ ሚና እንዲጨመሩ ማስቻል፤
- ሁሉም በጤናው ዘርፍ የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ከቀደሙ የተፈናቀሉ ወገኖች ያሉበትን ሁኔታ ተረድተው ትኩረት በሚሹ ጉዳዮች ላይ ተገቢውን እገዛ እንዲያበረክቱ ለማስቻል፤

2. ለተፈናቃይ ወገኖች የሚሰጡ የጤና አገልግሎቶችን በተመለከተ:-

- ኢንስቲትዩቱ በሀገራችን በተለያዩ ክልሎች በተለያዩ ምክንያቶች ተፈናቅለው ለሚገኙ ወገኖች የሕብረተሰብ ጤና አደጋዎች ምላሽ መስጫ ማእከልን በማደራጀት ምላሽ በመስጠት ላይ ይገኛል፤
- የደ/ብ/ብ/ሕ፣ ሶማሌ፣ ቤኒሻንጉል ጉሙዝ እና አማራ ክልሎች የሕብረተሰብ ጤና አደጋዎች ምላሽ መስጫ ማዕከል ተደራጅ ስራ ጀምሯል፤
- በአገር አቀፍ ደረጃ ሃያ (20) ከፍተኛ የአገር ውስጥ ተፈናቃይ ወገኖች የሚገኙባቸውና በሌሎች ተጓዳኝ ችግሮች ምክንያት ትኩረት የሚሹ ወረዳዎች ተመርጠው የኢፒዲሚዮሎጂ ባለሙያዎች ተልከው ፈጣን የዳሰሳ ጥናት እያደረጉ ይገኛሉ፤
- አንድ መቶ አርባ ሁለት (142) ተፈናቃይ ወገኖች ያሉባቸው ወረዳዎች ለገርፍ ተጋላጭ መሆናቸው ስለተረጋገጠ የማንቂያ ደብዳቤ ለሚመለከታቸው የክልል ጤና ቢሮዎች ተልኧል፤
- ሃያ ሰባት (27) መኪናዎች ለተፈናቃይ ወገኖች የሚደረገውን የበሽታዎች ቅኝት እና ጤና አገልግሎት ለመደገፍ በየክልሉ ተልከዋል፤
- ዘጠና አንድ (91) ኢፕዲሚዮሎጂስቶች ወደ አማራ፣ ቤ/ጉሙዝ፣ ደ/ብ/ብ/ሕ፣ ኦሮሚያ፣ ትግራይና ሶማሌ ክልሎች በሚገኙ ትኩረት ለሚያስፈልጋቸው 91 ወረዳዎች ተመድበዋል፤
- የሳምባ ቲቢ በሽታን ለማከም የሚያስችሉ መድሃኒቶችን የያዙ ሁለት መቶ ሃምሳ (250) ኪቶች በጌዲኦ ዞን ለሚገኙ ወረዳዎች ተልከዋል፤
- የወደሙ ሁለት መቶ አስራ አምስት (215) ጤና ኬላዎች እና አስራ ሰስት (13) ጤና ጣቢያዎች መልሶ ለማቋቋም የሚያስችል እንቅስቃሴ ተጀምሯል፤
- በኦሮሚያ ክልል በባሌና በቤ/ጉሙዝ ከማሺ ዞኖች ከፍተኛ የጤና ባለሙያዎች እጥረት እንዳለ በመታወቅ ድጋፍ የሚያደርጉ ባለሙያዎች ወደ ቦታው ለመላክ የቅድመ ዝግጅት ስራ ተጠናቋል፤

3. የሀገራችን የሕብረተሰብ ጤና አደጋዎች ወቅታዊ ሁኔታ፡-

በአሁኑ ወቅት በሀገራችን በተለያዩ አካላት የሚከተሉት ወረርሽኞች ይገኛሉ

- **ኩፍኝ፡-** በሰማሌ፣ አሮሚያ እና ደቡብ ክልሎች ለ1.3 ሚሊዮን ሰዎችን ለመከተብ የሚያስችል የክትባት መድሃኒት የተገኘ ሲሆን በቅርብ ጊዜ ክትባቱን ለመስጠት የሚያስችል ዝግጅት እየተደረገ ነው፤
- **ችኩንጉኒያ፡-** አፋር ክልል አዳር ወረዳ በኢል ውሃ ከተማ የተከሰተው የችኩንጉኒያ ትኩሳት በሽታ ከባለፈው ሳምንት ሲነፃፀር አዲስ በበሽታው የተያዙ ሰዎች ቁጥር ቀንሷል፤ ይኸውም ከካቲት 29 እስከ ሚያዚያ 3/2011 ባለው ጊዜ ውስጥ በበሽታው የተያዙ ሰዎች ቁጥር በድምሩ አንድሺ ሰላሳ ሰባት (1037) ሆኗል፤
- **የጉድፍ በሽታ፡-** በፌደራል ማረሚያ ቤት የአሌላቱ ፖሊስ ማሰልጠኛ ማዕከል ውስጥ በሰልጣኞች ላይ ተከስቶ የነበረውን የጉድፍ በሽታን በተመለከተ ተሳምንት ከተገለፀው የሰላሳ አምስት (35) ሰልጣኞች ወደአርባ (40) ከፍታ ሲሆን አዲስ በበሽታው የተያዙ 7 ሰልጣኞችም በላይቶ ማቆያ ህክምና እየተከታተሉ ይገኛሉ፤
- **አባሰንጋ፡-** በቤኒሻንጉል ጉሙዝ፣ በአሰሳ ዞን፣ ሆሞ ሻወረዳ፣ባምዳ ቀበሌ በበሽታው የሞተ እንስሳስጋውን የተቃረሙና ንክኪ የነበራቸው አንድ መቶ ሰስት (103) ሰዎች በበሽታው የተያዙ ሲሆን ዘጠና ሰስቱ (93) ሕክምና አግኝተው ድንዋል፤ቀሪዎቹ አሁንም በጤና ተቋም ተኝተው የሕክምና ክትትል እየተደረገላቸው ይገኛሉ፤
- **የወፎች ሞት፤** በደቡብ አሞ ዞን፣ሃመርና በናፀማይ ወረዳዎች ተከስቶ የነበረው የወፎችን ሞት ክስተቱን የሚመረምር ርክተለያዩ ተቋማት የተደራጀ የባለሙያዎች ቡድንተ ልኮ በስፍራው ክትትል እያደረገ ይገኛል።ከሰዎችና ከአዕዋፋት በተወሰዱና ሙናዎች ላይ በላቦራቶሪ የታገዘ ምርመራ እየተካሄደ ነው።ከዚህ የወፎች በሽታ ጋር በተያያዘ እስካሁን በሰዎች ላይ ምንም አይነት ህመም አልተከሰተም ይሁንና ይህንን የወፎች በሽታ የሚከታተል ፈጣን ምላሽ ሰጪ ቡድን በወረዳዎቹ ተቋቁሟል። ስልጠናም ተሰጥቷል፤

4. ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች

መጨረሻውን የበልግ እና የክረምት ዝናብ መዝነብ ተከትሎ፡-

- በጎርፍ አደጋ ምክንያት የሰዎች መፈናቀል ሊከሰት ይችላል፤
- የውሃ መገኛዎች እና የመኖሪያ ስፍራዎች በጎርፍ መጥለቅለቅ የተነሳ የውሃ እና የአካባቢ ንጽህና መጓደል ምክንያት የሚመጡ የተላላፊ በሽታዎች በወረርሽኝ መልክ መከሰት ሊያጋጥም ይችላል፤
- በዝናብ ወቅት የመንገድ መዘጋት ችግር ሊገጥም ስለሚችል የሕክምና ለሰባዊ ድጋፍ የሚውል ቁሳቁሶችን የማቅረብ ተግባራት ሊያስተዳገል ስለሚችል በሌሎች ሴክተሮች አማካይነት የቅድመ ዝግጅት ማከናወን እንደሚገባ ኢንስቲትዩታችን ያሳውቃል።

ጥያቄ 7 ቀን 2011 ዓ.ም

አዲስ አበባ